

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Straßburger Formularbuch - Cod. St. Blasien 98

[Straßburg], [um 1450-1470]

Anonyme thematisierte Sammlung:

[urn:nbn:de:bsz:31-53538](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-53538)

De Consilio

Omnia fac cum consilio et post consilium non penitebit
Multi pariter sunt consilii de mille
Simplex fuerit deceptus per difficile per consilium videtur
Consilia sapientum contra est sapientia
Prudentes omnia agunt cum consilio qui autem instigat perperit consilium
Notissimum coram patre consilium pro latere iniquitate et dolium
Qui perit consilia pro errore multo peruenit ad culmen honoris
Tunc te afflo consilio qui pro cognoscit consilio
Vbi non est gubernator populus cadit
Salus autem ubi multum consilia
Inter superbos pro iurgia sunt
Cuncti cum consilio regunt sapienter
Cum futuris non habeat consilium non eum elige potes nisi quod ad placent
Audite me cuncti simplices et asinus cuius filio aut fratre
Des substantia tua et diu comis et magis expedit ut respiciet
Te et ut in parte ab eis per in agone tunc illis
Dives pauperibus impat et qui accipit munus suus est fenerunt
Substantia diuise orbis orbis eius et qui amicus calidus cunctis
Dimitte adit amicos plurimos et a paupere si quos habuit separa
Cum pauperi melior est amor quam cura amari
De indigenti speranti aut patienti
Qui amat odium odit amicum
Qui omnia et pigra diligit in gestate diuit
Qui modica respuit paulatim dedit
Victoria et honore acquirit qui dat munera animam aut adperennitatem
Qui habet diem habet regnare
Qui accipit munera dedit libertatem
Si benefeceris tunc erit tibi benefactoris tunc et bonus tunc multo
Qui munus datur personaliter nihil obtineat pulcherrimum est

Melius est obire q̄ indigere

Sunt tinea videri vestem ita infamia denotat horem

Infamia moribz multo melius q̄ gaudis si sine misericordie
medietate remissa tunc alena her n̄ refectat animus & repellat
omnem infamiam

Donec tibi mentibus & vultu hinc q̄ amaro p̄nt no bibant & obliu-
stant q̄ gestat p̄ne & dolor no recordentur amplius

Quis in torriditate carcerum est no in ebrietate abinatio
Verba dura et v̄p̄osa in hylantate ne dicitur alium

Ne velox sis ad m̄sted q̄ n̄tra in suum pulu recipere
Dulcis statim videtur manū

Qui autem diffilat & iuna calidus est

Melior est corio forti q̄ dno dno pro expugnare urbem

Non dicitur aliquis sapiens nisi sit p̄mens

Humis gaudens etate flandum fat p̄s t̄p̄e expetat ossa

Cor gaudens expletur fure in merore ad deppitū spur

Sapiens velat suam & in suq̄ padit in notitia

Melius est omittere stulticia q̄ abscondere penitētia
Laudat te p̄ omnia & no alienis

Labia aliena & no tua nec te collaudes nec te inspaner ipse

Mulierem fortem quis inuenit

Mulier si p̄matu habet q̄a est corio suo

Sup̄ filia fma custodia ne & mentali corone abutatur

Litet mulieres p̄nt mobiles in mobilione p̄ d̄gines

Sapientis filius letificat p̄remplius v̄d p̄ulū m̄sina & manū

Qui diligit filium assignet ei flagellum

Melior est manifesta correccio q̄ amor absconditū

Meliora p̄nt robora diligunt q̄ fraudulenta op̄ula odientis

Qui abicit disciplina abicit p̄cedia

Qui autem custodit in reparationem sapientior est

Pudi consilio & suscipe dactylam ut sis sapiens & nominissimis tuis

Egestas est ignominia ei qui facit disciplina
 Qui ardeat arguere et gloriabitur
 Illudens dicit illud et iniquitatem dabit gloriam
 Noli arguere deum ne odiat te
 Semp[er] in gloria ipse stultus proficit her[ic] nemo fuit
 Qui se humiliat exaltabit qui se exultat humiliabit
 Quia magis est humilia te in oculis mundi et gloriosus cum tectis
 Quia absque humilitate congregat quasi puluerem in coccyum paruit
 Qui ambulat fraudulenter occulat archana quia aut fidelis est telat
 amici quibus
 Ad videtur oculi neque scias ne postea emendare non possit tunc de hunc
 primum dicitur tunc
 Sicut nocens est qui mittit lanceas et sagittas in morte sic cor qui
 fraudulenter nocet amico pro et tunc fuit dephensio et ludens fuit
 Ne gloriaris apparere coram rege et milite magnatibus et sacerdotibus
 Melius est tibi ut dicas ascende hunc scilicet ut humiliter coram sumpe
 Causam tuam tu tracta cum amico et seruum si exierit nulli paritas
 Quod multi cupiti pugnare putat deipi
 In amico fideli nulla est operatio et qui vincunt illud saluabit
 Amicum in temptatione possides
 Omne tempus diligit qui adest et a p[ro]p[ri]etate applicat
 In bono non agnoscat aduersus et inimicis non obsonat inimicis
 Noli esse amicus hominis prauitatis neque ambulat in domo furore ne forte
 deprece semitas eius et p[ro]mas fraudulenter dicit
 In inimicum fugere sibi tunc et amicus et de amicum p[ro]p[ri]etatis et bonis
 Inimico non in dicit in et tunc
 Qui cito credit susprensus est et audit illud et
 Inimicis tunc et adu[er]sus est contumacia
 In fine sunt deceptions et reuera inimitabilis
 Inimico et inimico noli enarrare tunc tempus tunc
 Et est tibi delectum noli enarrare p[ro]p[ri]etate tunc

Maledictus homo qui confidit in homine
 Qui videtur nimis meliores sunt fides
 Qui agitur apud omnes se defendit avire
 Depissime prave veniunt amare qui rivalibus videt in se more
 Non litigas tunc hanc potentem ne curdas nimiam illius
 Non litigas tunc hanc ligato ne curdas in igne ligat illius
 De re que te no molestat ne terretur no aruit fumus appellare
 Qui frustra intendit se ipm desipit
 Honor est homi qui sepat se abotentibus
 Omnes sicut misentur vixit et nimis a quicquid
 Ut autem brum fuge stolidum
 Timor in pennis quidam dicitur in rebus non timore fugere
 Frequenter tunc no est nisi gaudium
 Qui semper timet cito tenet
 Qui sperat in domino salvabitur
 Spes affligit animam
 Comedia est ista nimis longa et tunc nimis stricta
 Nam nimis longa ista quod se ipsum proferat protrahe quod dicitur
 Melius est occurrere ad aliam tunc tunc tunc quod ad vitulum signatum
 tunc odio
 Melior est brevis sicut tunc gaudium quod domus plena vixit in
 Jurgijs
 Non omnem hominem videtur videtur tunc multo tunc in die patet dolose
 Subter pedem dedimus quod tunc tunc ne fure parat ediat de
 Nimia familiaritas parit contemptum
 Honor in media pro necessitate et mole tunc tunc pro
 in firmitate pro peccata tunc cotidie affligim tunc tunc
 erigimur egrotimur
 Ipinus hinc dicit tunc tunc
 Melior est asinus sicut quod caprus claudus
 Cerore pro monachus est

Multis claudis p[ro]p[ri]e p[ro]ner
Compendio est alia natura
Natura semp[er] q[ui]s[que] usq[ue] om[n]i ad malum

De discretis

Qui dicit ab infamia indignus discretus est // Cui indistincta ab infamia
De quibus bonum est in membris discretis q[ui]s[que] coadunat indistinctus est
Pest contemptu tuas no[n] eas & anoluntate tua ante
Si p[ro]p[ri]e ac me q[ui]s[que] ad eius faciet te in g[ra]ndu[m] m[er]ito tuis
Cui ratione utri[us]q[ue] p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e q[ui] n[on] tunc tunc honore
Quos bonos bonos & m[er]ito in honore malis
P[ro]p[ri]e omnes diligit sed in p[ro]p[ri]e omnes odit
Cui castitate amantur p[ro]p[ri]e carpit ac memit
Merito in m[er]ito p[ro]p[ri]e mel sed in fine fel ad melle trahit sed in
felle m[er]ito
Comonui mag[is] libet stupromi h[ab]it[us] & d[omi]n[us] q[ui] h[ab]it[us] om[n]i
m[er]ito f[er]iosa d[omi]n[us] & ebriosa
Cui coalet castitas si app[er]t ebrietas
Cui coalet p[ro]p[ri]e si app[er]t f[er]iosa
Cui stabilitas si app[er]t ebrietas
Om[n]em gl[ori]am laudem & honore excellit m[er]ito p[ro]p[ri]e tunc p[ro]p[ri]e
Nam p[ro]p[ri]e claritas dei est m[er]ito p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e m[er]ito

De virginibus

Virgini noli in de[um] q[ui]s[que] da et tunc q[ui]s[que] una g[ra]di
Virgo si tempus & l[ib]er[us] habet involuntate ei[us] p[ro]p[ri]e
Puella[rum] om[n]i[us] appetit[us] ne p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
Cui om[n]i[us] assidue no[n] p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e

Non est dolendum de morte boni sed de multo reprobis qui boni transiunt de
 labore in refrigerium sed spm de labore in tormentum
 Ne curis de duple doulis gravat^{pony in} sed in duple respicit hinc est
 Cor in duple doulis gravat^{pony in} sed in duple respicit alleviatur
 Conus religiosi ac in aby ate pulch pulch exinde tibi eveniet
 non in bono
 Major enim honor accidunt danti q' in p'curati
 Sic pedalis inq' in d' et inq' in d' inq' in d'
 Cum lugente luge et in dente in d'
 Amici inq' amico libent' inq' in d' et inq' in d' inq' in d' cona' sibi
 placere et d' inq' in d' sibi in d' inq' in d' //
 Amico offensam et placet offensam //
 Congruis q' in d' in d' et in d' in d' inq' in d' //
 Gaudet de eius p'curati et d' in d' de eius absentia
 Secreta sua sibi p'curati et inq' in d'
 fiduciam et inq' in d'

De Amico ficto

Amicus fictus libent' accipit et in d' inq' in d'
 Obscurum tunc diligit sed inq' in d' inq' in d' no reddat
 libent' audit secreta tua sed inq' in d' inq' in d' inq' in d'
 Gaudet de adventu tuo sed mag' de d' inq' in d' inq' in d'
 Continuo cupit inq' in d'
 largiter inq' in d'
 Ficti amici no d' inq' in d' inq' in d' inq' in d' inq' in d'
 Meo inq' in d'
 repetere amicus est q' inq' in d'
 inq' in d' inq' in d' inq' in d' inq' in d' inq' in d' inq' in d' inq' in d'
 Quid inq' in d' inq' in d'

Quid valet amicitia nisi si non pariet inde fructus
 Si quis dicit coelis hoc fac aut quiescat sed ante eum regnat et spina
 sed post eum leticia
 Si vis sine timore abscondere auribus haurire in ebriatu
 Cor acutum timore agitur et cor quies audit pubeuat
 Sapienter multa plare scit non propter in pace quiescit
 Sicut iniquus potest dissimulare non iniquus iniquus in pace
 Sapienter de inimico suo inmediate non perit vultus sed expostur esse
 ad locum aptum
 Sapienter non invidet iniquis sed amia facit in ipso et inmediate

De Suis Suis et Sapienter

Sicut tenebre differunt a luce ita stultus a sapiente
 Stultus quidem dicit sed sapienter furca
 Stultus intendit pro sua sed sapienter furca
 Stultus asper est in dolo sed sapienter lenis
 Stultus propter est ad viciu sapienter ad quiescit
 Stultus gaudet cum ipse sed sapienter in dicit
 Stultus odit quies sed sapienter amat ea
 Stultus videt quod timet sed sapienter non notat
 Stultus arguit furca quies sed sapienter remittit
 Stultus habet plurima verba sed sapienter pauca
 Stultus si parum dicit propter iniquus sed sapienter iniquus inquit
 Stultus semper se exaltat sed sapienter se humiliat
 Stultus pauperes amicos remittit sed sapienter eos diligit
 Stultus iniquis loquitur in malis sed sapienter in bonis
 Stultus assidue est pugilax sed sapienter quiescit
 Stultus non paudet in malis nisi iniquis sed sapienter sine
 Stultus semper est iniquus sed sapienter in dicit
 Stultus sine misericordia disperdit sed sapienter spernit in

Deo gratias